

Tjänsteutlåtande
Kommunstyrelsens förvaltning
Ulf Palmgren

Till: Kommunstyrelsen

Datum: 2026-05-06
Diarienummer: KS 2026/0111

Handlingsplan mot välfärdsbrott i Österåkers kommun 2026 - 2029

Sammanfattning

Välfärdsbrott är ett växande samhällsproblem som påverkar både kommunala och statliga välfärdssystem. Det handlar om att skattefinansierade resurser utnyttjas genom brottslig verksamhet och att välfärdsbrott är en viktig inkomstkälla för den organiserade brottsligheten. Brotten kan begås av enskilda individer, företag och föreningar. Gemensamt är att resurser avsedda för skola, vård, omsorg, trygghet och stöd i stället hamnar i fel händer vilket då kan bidra till kommuninvånarnas förtroende sjunker för offentliga institutioner.

Mot denna bakgrund har Österåkers kommun utarbetat en handlingsplan mot välfärdsbrott för 2026–2029. Planen konkretiserar hur lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete (2023:196) ska omsättas i praktiken. Målet är att genom kunskapshöjning, systematiska kontroller och effektiv uppföljning skydda kommunens resurser och stärka medborgarnas förtroende för kommunen.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Anta Handlingsplan mot välfärdsbrott i Österåkers kommun 2026 - 2029.

Ärendet

Kommunstyrelsens förvaltning har tagit fram handlingsplanen mot välfärdsbrott i Österåkers kommun i samarbete med samtliga förvaltningar och Armada Fastighets AB.

Syftet med handlingsplanen mot välfärdsbrott är att skapa en gemensam och långsiktig struktur för hela Österåkers kommunkoncern i arbetet med att förebygga, upptäcka och åtgärda välfärdsbrottslighet.

Handlingsplanen ska bidra till att säkerställa att kommunens resurser används korrekt och rättssäkert, samt att resurserna når invånare och verksamheter som de är avsedda för.

Handlingsplanen utgår från kommunens övergripande mål att Österåker ska vara en trygg kommun för dem som vistas, verkar och bor här. Den stärker förmågan att värna välfärden, hushålla med gemensamma resurser och upprätthålla invånarnas förtroende till kommunen.

Handlingsplanen ska:

- utveckla en systematisk och kunskapsbaserad arbetsmetod mot välfärdsbrottslighet,
- skapa en tydlig ansvarsfördelning mellan nämnderna på politisk nivå, förvaltningar och bolag,
- stärka samverkan internt, regionalt och med nationella myndigheter,
- öka upptäcktsförmågan och införa rutiner för återkrav, andra åtgärder, informationsdelning och polisanmälan,
- säkerställa en transparent uppföljning som återrapporteras till kommunstyrelsen,
- bidra till att bygga en robust kontrollmiljö enligt COSO-modellens fem områden (kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information/kommunikation och uppföljning)

Förvaltningens slutsatser

Österåkers kommun tillämpar Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) definition av välfärdsbrott:

”Välfärdsbrottslighet är när en extern aktör, företag, förening eller privatperson otillbörligen utnyttjar kommuners eller regioners välfärdssystem för egen vinning.”

Handlingsplanen mot välfärdsbrott innehåller en åtgärdsplan som utgår från fyra utvecklingsområden med mål och indikatorer:

- **Kunskapshöjning:** Kunskapen om välfärdsbrottslighet, kriminell ekonomi, otillåten påverkan och interna risker ska öka i hela kommunkoncernen.
- **Lägesbild och samverkan:** Österåker ska ha en aktuell och gemensam lägesbild och en stark samverkan internt och externt.
- **Upptäcka och förebygga:** Kommunen ska ha en hög förmåga att upptäcka, förhindra och åtgärda välfärdsbrott.

- **Styrning och uppföljning:** Arbetet mot välfärdsbrott ska vara en integrerad del av kommunens styrning och uppföljning.

Bilagor

Handlingsplan mot välfärdsbrott i Österåkers kommun 2026 – 2029.

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Ulf Palmgren
Säkerhetschef

Skickas till
Samtliga nämnder
Kommunledningsgruppen
Armada Fastighets AB
Akt

Verification

Document ID 09222115557577361855

Document

KS 2026_0111-01 Handlingsplan mot välfärdsbrott i
Österåkers kommun 2026 - 2029__ 421956_1_1
Main document
3 pages
Initiated on 2026-05-06 12:27:51 CEST (+0200) by Patrik
Engberg (PE)
Finalised on 2026-05-07 09:40:40 CEST (+0200)

Initiator

Patrik Engberg (PE)
Österåkers kommun
Company reg. no. 212000-2890
patrik.engberg@osteraker.se

Signatories

Staffan Erlandsson (SE)
Österåker kommun
staffan.erlandsson@osteraker.se
Signed 2026-05-06 15:40:02 CEST (+0200)

Ulf Palmgren (UP)
Österåkers kommun
ulf.palmgren@osteraker.se
Signed 2026-05-07 09:40:40 CEST (+0200)

This verification was issued by Scrive. For more information/evidence about this document see the concealed attachments. Use a PDF-reader such as Adobe Reader that can show concealed attachments to view the attachments. Please observe that if the document is printed, the integrity of such printed copy cannot be verified as per the below and that a basic print-out lacks the contents of the concealed attachments. The digital signature (electronic seal) ensures that the integrity of this document, including the concealed attachments, can be proven mathematically and independently of Scrive. For your convenience Scrive also provides a service that enables you to automatically verify the document's integrity at: <https://scrive.com/verify>

